

ЛІТЕРАТУРА

1. Cooper Kenneth. The Aerobics Way. New Data on the World's Most Popular Exercise Program. *Hardcover*, 1, Nov. 1977.
2. Grinko VM, Kudelko VE, Hlotov YO. Training of students' special endurance in ping pong sport circles. *Physical education of students*. 2017, 2. 52–60. DOI: 10.15561/20755279.2017.0201.
3. Sharon A. Plowman; Denise L. Smith. Exercise Physiology for Health, Fitness and Performance. *Lippincott Williams & Wilkins*. P. 61. ISBN 978-0-7817-8406-1. Retrieved, 13 October 2011.
4. Wielenga RP, Huisveld IA, Bol E. Exercise training in elderly patients with chronic heart failure. *Coron Artery Dis*. 1998. № 9. 765–770.
5. Whelton S., Chin A., Xin X., He J. Effect of aerobic exercise on blood pressure: a meta-analysis of randomized, controlled trials. *Ann Intern Med*. 2002. С. 493–503.
6. World Health Organization. Global recommendations on physical activity for health. Geneva, Switzerland. 2010. 60 с.
7. Барчукова Г. В., А. Н. Мизин Настольный теннис в вузе: учебное пособие для студентов нефизкультурных вузов. Москва: СпортАкадемПресс, 2002. 132 с.
8. Бикмухаметов Р. К. Содержание процесса физического воспитания в системе педагогического образования. *Теория и практика физической культуры*. 2003. №3. С. 45–50.
9. Гринько В.М. Ставлення студентів до фізичного виховання і здорового способу життя та їх самооцінка рівня фізичної підготовленості. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. Харків: ХДАФК. 2015. № 1(45). С. 55–59.
10. Гринько В.М. Заняття аеробного характеру та їх можливий вплив на рівень загальної та спеціальної витривалості студентів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Київ. 2015. № 12(67)15. С. 42–45.
11. Дубницький В. Ю. Вибір методу прогнозування вартості цінних паперів з урахуванням фрактальної вимірності ряду спостережень. *Бізнес Інформ*. Харків: ХНЕУ. 2011. № 7 (1). С. 120–121.
12. Куделко В. Е. Эффективность организационной деятельности в системе спортивных клубов. *Физическое воспитание студентов творческих специальностей*. Харьков: ХДАДМ (ХХІІІ). 2004, № 3. С. 79–85.
13. Куделко В. Е., Королінська С. В. Аналіз соціально-педагогічних основ формування потреб в самостійних заняттях фізичною культурою у студентів НФаУ. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. Наук. моногр. За ред. проф. Єрмакова С.С. Харків: ХДАДМ (ХХІІІ). 2006. № 12. С. 93–96.

УДК 796.071.4:378.011.3:328.48-6:502

DOI <https://doi.org/10.26661/vznuphed-2663-5925-2019-1-04>

**ФОРМУВАННЯ ФАХОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ
ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ**

Зігунов В. М.

40002, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка,
вул. Роменська, 87, м. Суми, Україна
zigunov.v@gmail.com

Ключові слова:

фахова компетентність, майбутні фахівці фізичного виховання і спорту, екологічний туризм.

Розглянуто проблему професійно-педагогічної компетентності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту та їхньої компетенції з екологічного туризму. Визначено роль екологічного туризму в сучасному суспільстві. Розглянуто зміст професійної педагогічної туристської підготовки як педагогічно адаптовану систему знань,

умінь, навичок, загальнолюдських ідей і цінностей, професійно-гуманістичних орієнтацій та якостей особистості, універсальних способів пізнання і гуманістичних технологій професійної туристсько-педагогічної діяльності. Визначено, що провідним орієнтиром у процесі формування змісту багаторічної системи підготовки в екологічному туризмі виступає феномен освіти, яка набувається майбутніми фахівцями в контексті сучасних форм діяльності туристичного змагання як закономірно організованого процесу і результату засвоєння та активного відтворювання педагогом-туристом соціального досвіду, що здійснюється в спілкуванні, освітній і туристській діяльності. Доведено, що діяльність фахівця фізичного виховання і спорту у сфері екологічного туризму є багатофункціональною. Особливість цієї діяльності полягає в тому, що вона спрямована не тільки на розширення й поглиблення знань і вмінь студентів, високого рівня освіти, екологічної культури, професійної майстерності, а й навичок і технологічної готовності до ухвалення рішень і дій у нестандартних умовах; творчого, ініціативного підходу до справи; вміння взяти на себе відповідальність за прийняті рішення; здатності до роботи в команді; готовності до інноваційної діяльності та до постійного самовдосконалення, формування здорового способу життя, що реалізується викладачем через різні форми екологічного туризму (еколого-спортивні, спортивно-оздоровчі, спортивно-розважальні, спортивно-пізнавальні, творчо-трудова, культурно-пізнавальні та екскурсійні, конкурсно-ігрові, пригодницькі, видовищно-розважальні, танцювально-розважальні й фольклорні). Такий підхід дозволив у структурі фахової компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту виокремити етично-поведінковий, соціальний, мотиваційний, когнітивний і процесуальний компоненти. На формування відповідних цих компонентам компетенцій (загальнокультурних, соціально-психологічних, загальнопрофесійних і спеціальних) і було спрямоване вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

FORMATION OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS PROFESSIONAL TO ORGANIZATION OF ENVIRONMENTAL TOURISM

Zigunov V.

40002, Sumy State Pedagogical University. Makarenko, st. Romenskaya, 87, Sumy, Ukraine
 zigunov.v@gmail.com

Key words:

professional competence, future specialists in physical education and sports, ecological tourism.

The article deals with the problem of professional and pedagogical competence of future specialists of physical culture and sports and their competence in ecological tourism. The role of eco-tourism in modern society is determined. The content of professional pedagogical tourism training is considered as a pedagogically adapted system of knowledge, abilities, skills, common human ideas and values, professional-humanistic orientations and qualities of personality, universal methods of cognition and humanistic technologies of professional tourist-pedagogical activity. It is determined that the leading guideline in the process of forming the content of the long-term system of training in eco-tourism is the phenomenon of education, which is acquired by future specialists in the context of modern forms of activity of tourist competition as a well-organized process and the result of mastering and active reproduction of the teacher-tourist social experience, educational and tourist activities. It is proved that the activity of the specialist of physical education and sports in the field of ecological tourism is richly functional. The peculiarity of this activity lies in the fact that it is aimed not only at expanding and deepening students' knowledge and skills, high level of education, environmental culture, professional skill, but also skills and technological readiness to make decisions and actions in non-standard conditions; creative, proactive approach to business; ability to take responsibility for decisions; ability to work in a team; readiness for innovative activity and

for constant self-improvement, formation of a healthy way of life, which is realized by the teacher through various forms of logistic tourism (eco-sports, sports-improving, sports-entertaining, sports-cognitive, creative-labor, cultural-educational and excursion, competitively - games, adventures, entertaining, entertaining and folk). This approach made it possible to distinguish ethical-behavioral, social, motivational, cognitive and procedural components in the structure of professional competence of future specialists in physical education and sports. The study of professionally oriented disciplines was directed to the formation of the relevant components of competences (general cultural, socio-psychological, agal-professional and special).

Постановка проблеми

Сучасне суспільство вимагає високого рівня компетентності фахівців фізичної культури і спорту, що, зі свого боку, зумовлює необхідність пошуку нових шляхів їх усебічного вдосконалення. Підготовка висококваліфікованих фахівців фізичної культури і спорту – одна з найважливіших науковопрактичних проблем існування фізкультурної освіти. Розвиток вітчизняної системи освіти спрямований на формування особистості сучасного фахівця, який би зміг самостійно й продуктивно мислити, приймати швидкі та адекватні рішення, орієнтуватись у мінливих ситуаціях, виявляти творчу ініціативу. Розв'язання цього завдання можливе через пошук й упровадження найбільш ефективних інноваційних засобів навчання. Відповідно до особливостей сучасного етапу розвитку вищої педагогічної освіти відбувається реформування змісту підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту, зокрема й викладачів фізичної культури, формуються нові вимоги до їхньої професійної компетентності, упроваджуються інноваційні технології фахової підготовки. Сьогодні постає проблема підготовки майбутніх викладачів фізичної культури, які повинні мати не лише глибокі спортивно-педагогічні знання та практичні навички і спорту, а й спроможні кваліфіковано застосовувати їх у майбутній педагогічній діяльності. Для цього в основу професійної підготовки слід покласти принципи гуманізації й демократизації освіти, особистісно-діяльнісний підхід, оновлення змісту та форм організації навчально-виховного процесу із застосуванням новітніх технологій і освітніх інновацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Результати проведеного дослідження дають змогу стверджувати, що недостатній рівень готовності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до організації екологічного туризму зумовлений відсутністю спеціальної професійної підготовки студентів до вказаного виду діяльності.

Аналіз наукових джерел свідчить, що теоретико-методологічні засади оновлення системи освіти в Україні досліджували вчені В. Андрущенко, І. Зязюн, В. Кремень, Л. Курило, Н. Ничкало та ін. У контексті розробки змісту професійної освіти фахівців туристичної галузі значущими є дослідження О. Зоріна, Г. Зоріної, І. Зоріна, Л. Івлевої, Т. Ткаченко, В. Федорченка, Н. Фоменко та ін. Питання професійної підготовки фахівців до здійснення туристсько-спортивної роботи висвітлено в працях Л. Долгополова, А. Квартальнова та інших науковців. Удосконаленню форм та методів навчання, використанню педагогічних технологій у сучасній теорії професійної освіти присвячені праці А. Алексюка, Ю. Бабанського, С. Гончаренка, В. Євдокимова, А. Нісімчука, О. Миргородської, І. Прокопенка, В. Федорченка, Г. Цехмістрової та ін. Значення ролі практичної підготовки у професійній освіті фахівців з туризму розкривають наукові праці В. Васильєва, А. Ларіонова, І. Попова, Н. Хілярчука, С. Юрченка та інших дослідників.

На основі аналізу наукової літератури визначено й уточнено напрями дослідження проблеми підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до організації туристсько-спортивної діяльності, зокрема: дослідження сутності та структури активного відпочинку (В. Абрамов, О. Жданова, Т. Круцевич, Ю. Федотов та ін.); дослідження змісту та структури

туристсько-спортивної діяльності (О. Булашев, В. Ганопольський, О. Колотуха, З. Філіпов, та ін.); дослідження і розробка змісту професійної туристсько-оздоровчої підготовки фахівців з туризму в Україні (А. Конох, К. Короленко та ін.); пошук ефективної моделі професійної підготовки майбутніх фахівців з туризму до організації туристсько-спортивної діяльності (Е. Баранов, Б. Гажисв, М. Скрипник, Ю. Сорокін та ін.).

Належна увага приділяється науковцями проблемам спортивно-оздоровчого туризму (О.І. Аппенянський, О. Я. Булашев, В. І. Ганопольський, В. І. Курілова, В. І. Нечаєв, А. С. Ровний, а також і екологічного (Е. Базаров, О. Бейдик, М. Біржакова, О. Дмитрук, Л. Дудорова, В. Зігунов, Ю. Зінько, О. Косолапов, О. Любіцева, М. Мальська, Я. Олійник, І. Петрухіна, М. Рутинський, В. Храбовченко, В. Худо та ін.).

Наразі виникла суперечність між вимогами стратегії модернізації освіти шляхом застосування компетентнісного підходу до процесу і результатів навчання та неопрацьованістю його методології, теорії і практики в освітньому процесі вишів; між необхідністю використання компетентнісного підходу і недостатньою обізнаністю викладачів з методологією та методикою його впровадження. Крім того, історіографія проблеми свідчить, що формування компетентності фахівця фізичного виховання і спорту в галузі екологічного туризму ще не було предметом спеціального дослідження [1, с. 45].

Цим зумовлюється необхідність підготовки в педагогічних університетах майбутніх викладачів фізичного виховання і спорту, компетентних у сфері активного туризму. Адже саме ці навчальні заклади найповніше спроможні забезпечити високий рівень підготовки викладача до реалізації багатьох його функцій у різних сферах людської діяльності (у межах нашого дослідження – з екологічного туризму). Учені, зокрема, О. Булашов, В. Дегтяр, І. Зігунова, А. Ровний та ін., пропонують здійснювати таку підготовку майбутнього фахівця фізичної культури і спорту за окремою спеціалізацією.

Завдання, методи та організація дослідження

Мета дослідження – визначити особливості формування фахової компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту до організації екологічного туризму.

У зв'язку з метою дослідження перед роботою були поставлені завдання: проаналізувати стан розробленості досліджуваної проблеми, з'ясувати сутність основних понятійних конструкцій дослідження; виявити особливості формування фахової компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту до організації екологічного туризму.

Для досягнення мети, вирішення завдань дослідження використано комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, серед яких: аналіз, синтез, узагальнення, порівняння та систематизація теоретичних положень; визначення концептуальних підходів до формування фахової компетентності майбутніх викладачів фізичного виховання і спорту у сфері екологічного туризму. Дослідження проводилося з вересня 2018 по червень 2019 року на базі Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, у якому брали участь викладачі та студенти 4 курсу факультету фізичного виховання.

Результати дослідження

На сучасному етапі розвитку суспільства, в умовах реформування та вдосконалення системи вищої педагогічної освіти в Україні виникає необхідність активного пошуку нових резервів якісної підготовки фахівців, здатних до розвиненого професійного вдосконалення відповідно до вимог конкретної фахової спрямованості. Фізкультурно-педагогічна освіта при цьому не стає винятком. Аналіз практики роботи факультетів фізичного виховання педагогічних університетів дозволяє стверджувати, що професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту являє собою одну із складових всебічного розвитку особистості у вищій школі. Вона спрямована на вивчення комплексу гуманітарних та суспільних наук. Але домінантою в підготовці майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту є

фахова спрямованість, пріоритет спеціальних знань та умінь. Досліджуючи специфіку фахової підготовки, слід зазначити, що внаслідок внутрішнього розділення праці в межах професії виникло поняття «фах», яке тлумачиться як «вид заняття, трудової діяльності, що вимагає певної підготовки і є основним засобом до існування» [2]. В Енциклопедії професійної освіти під фахом (спеціальністю) розуміється «сукупність знань, навичок та умінь, набутих у результаті освіти, що забезпечують постановку та рішення певного роду професійних завдань», а також «основним елементом структури змісту професійного навчання» [2, с. 49]. Слід зазначити, що в системі вищої освіти спеціальністю прийнято називати напрями та організаційні форми підготовки фахівців. Отже, якщо поняття «професія» тлумачиться як вид трудової діяльності, що потребує набуття відповідних знань та практичних навичок, то терміном «фах» можна визначати необхідну для суспільства обмежену галузь прикладання фізичних та духовних сил людини. Якщо професійна підготовка включає те загальне, що є характерним для діяльності всіх фахівців, то фахова відображає особливості профілю, предмету. Тому цілком логічним є розрізнення випускників вищих навчальних закладів на фахівців, які володіють методами, засобами своєї справи, і професіоналів, які володіють, крім того, цінностями, ідеалами і взагалі цілісною професійною культурою. Сучасне ж розуміння професіонала найчастіше пов'язує з ідеалом фахівця, який досягає найвищого рівня фахово-професійного розвитку. У науковому просторі сучасної фізкультурної педагогіки проблема підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту, компетентних у галузі екологічного туризму, передусім розглядається під кутом зору системності як ідеї про структурно-організований комплекс окремих одиниць, сукупність певних взаємопов'язаних компонентів. Доцільність проникнення ідеї системності у фізкультурно-педагогічну галузь пояснюється особливістю професійної діяльності фахівця фізичного виховання і спорту, яка інтегрує діяльність фахівця фізичного виховання та спорту і екологічного

туризму. Особливість цієї діяльності характеризується тим, що педагогічні завдання вирішуються засобами екологічного туризму. Підготовку фахівців фізичного виховання і спорту можна вважати складною педагогічною системою, що забезпечує процес виховання фахівців широкого профілю, які мають уміти організувати педагогічний процес з використанням засобів екологічного туризму.

Так, цілісність та своєрідна синкретичність майбутньої професійної діяльності вимагає засвоєння студентами достатньо широкого кола професійних знань, умінь та навичок. Диференціація фахових та педагогічних знань породжує суттєву потребу в їх системному розгляді, що може бути засобом перспективного планування, передбачення результатів практичної діяльності, моделювання варіантів розвитку та їх наслідків тощо. Певне значення щодо розгляду специфіки фахової підготовки майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту мають її зв'язки з провідними методологічними ідеями.

Аналіз існуючих педагогічних концепцій фахової підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту у своєму змісті дозволяє виділити ключові методологічні ідеї – аксіологічну (О. Олексюк, Г. Падалка, М. Ткач, Г. Щербакова), гуманістичну (В. Орлов, Т. Смирнова), культурологічну (О. Горожанкіна, Н. Гришанович, В. Дряпіка, Л. Рапацька, О. Рудницька, Я. Сопіна, О. Щолокова) та діяльнісну (Е. Абдуллін, Б. Асаф'єв, О. Апраксина, Л. Арчажнікова, А. Козир, О. Отич, Г. Падалка, В. Ражніков, О. Ростовський, В. Яконюк). Аналізуючи існуючі педагогічні концепції підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до їхньої професійної діяльності, є підстави вважати, що розглянуті ідеї становлять змістову сутність сучасної фахової підготовки.

Компетентнісний підхід як досягнення західної педагогічної думки заповнив сучасний вітчизняний освітній простір. Зазначимо, що цей підхід виступив освітньою відповіддю на актуальні потреби сучасного суспільства, особливо ринку праці. Така відповідь пов'язувалася з набуттям особистістю необхідних життєвих компетентностей. Це сутнісне обмеження –

необхідність у педагогічному варіанті представлено поняттям «ключові життєві компетентності».

Трактування поняття компетентність досить широке: до нього відносять і навчальні здібності, знання та вміння (уміння успішно навчатися) і навички (комунікативні, соціальні), і моральні цінності (громадянська відповідальність чи відповідальність за навколишнє середовище), і ставлення (групова солідарність). Отже, за структурою вирізняють організаційну, технологічну, екологічну, правову, політичну, культурологічну, соціальну, економічну компетентність, а також компетентність у сфері комунікативної діяльності та у сфері особистого повсякденного життя людини [3, с. 66].

Аналіз теорії та практики впровадження компетентнісного підходу показав, що він не лише змінює результативно-цільову основу професійної освіти, а й змінює і сам тип навчання з іншими критеріями і процедурами, змістом, формами, методами, засобами, організацією відповідного освітнього середовища та діяльності в ній викладачів і студентів.

Сьогодні виокремлюють такі критерії фахової компетентності фахівців фізичного виховання і спорту: мотиваційно-ціннісний, змістово-когнітивний, операційно-діяльнісний, особистісно-корпоративний.

Діяльнісний підхід впритул наближається до ідеї компетентнісного підходу в межах тих компетентностей, які забезпечуються навчальними знаннями. Тут йдеться не про їхній емпіричний рівень, а про рівень теоретичний, коли ті чи інші знання утримують внутрішні відношення, зв'язки, закономірності, властиві певному об'єкту чи явищу. Теоретичні знання пов'язуються насамперед з узагальненим способом діяльності, що є словесною оболонкою конкретного найменуванням речі. Тож теоретичні знання – це не що інше, як самостійне оперування предметом, уміння сконструювати його, розібратися в ньому, використати його. Однак такі предметні дії і є мисленням. Воно є здатністю використовувати кожен предмет розумно, тобто відповідно до його власної природи.

Фахова компетентність майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту – не лише сукупність професійних знань, умінь і володіння способами виконання професійної діяльності, а і його професійно важливі якості, здібності, що впливають на ефективність професійної діяльності та успішність її освоєння; професійно значущі психофізіологічні властивості, необхідні для професійної діяльності [1, с. 45].

До особливостей професійної діяльності майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту в галузі екологічного туризму відносимо те, що сучасний екологічний туризм вимагає не лише високого рівня освіти, знань, культури, професійної майстерності, а й навичок і технологічної готовності до ухвалення рішень і дій у нестандартних умовах; творчого, ініціативного підходу до справи; вміння взяти на себе відповідальність за прийняті рішення; здатності до роботи в команді; готовності до інноваційної діяльності та до постійного самовдосконалення тощо. Такий підхід дозволив у структурі фахової компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту виокремити етично-поведінковий, соціальний, мотиваційний, когнітивний і процесуальний компоненти. На формування відповідних компетенцій (загальнокультурних, соціально-психологічних, загально професійних і спеціальних) і було спрямоване вивчення професійно орієнтованих дисциплін.

Загальнокультурні компетенції визначають готовність і прагнення ефективно взаємодіяти з іншими, розуміти себе та інших при постійній видозміні психічних станів, міжособистісних відносин і умов соціального середовища. Соціально-психологічні компетенції містять соціальні і психологічні компетенції, що забезпечують продуктивність безпосередньої трудової діяльності фахівця. До складу загальнопрофесійних компетенцій входять компетенції у сфері навчальної, науково-дослідницької, проектно-конструкторської, адміністративно-управлінської та педагогічної діяльності. Спеціальні компетенції – ті, що необхідні для виконання певної професійної діяльності. Їх зміст визначається кваліфікаційними характеристиками. З урахуванням специфіки

професійної діяльності майбутнього фахівця фізичного виховання і спорту, структури його фахової компетентності та особливостей впровадження компетентнісного підходу у вищих виокремлюють такі організаційно-педагогічні умови: поєднання компетентнісного та особистісно-діяльнісного підходів під час вивчення фахово орієнтованих дисциплін на основі використання інноваційних технологій навчання; урахування в змісті фахово орієнтованих дисциплін вимог роботодавця та забезпечення професійної мобільності, яка передбачає, що зміст професійної підготовки має вдосконалюватися і адаптуватися з урахуванням інновацій у фізичному вихованні, педагогічних технологіях та виховання психологічної стійкості, готовності до конкурентної боротьби за робоче місце; інтеграція знань із дисциплін інших циклів природничо-наукової та професійно-практичної підготовки за допомогою інтегрованих лекцій, бінарних занять, вирішення професійних завдань, виконання інтегрованих завдань [2, с. 50].

Отже, компетентнісний підхід, у нашому розумінні, повинен забезпечити несуперечливу трансформацію суб'єкта учіння в суб'єкт розвиненої суспільної практики, точніше у суб'єкт практичної діяльності як цілеспрямованого перетворення дійсності. Йдеться про перетворення у формі й суб'єкт-об'єктній (виробничій), і в суб'єкт-суб'єктній (у формі міжлюдських відносин). Наголосимо, що практика (як доцільна діяльність) виступає як цілісна система дій. Її структура включає в себе такі компоненти, як потреба, ціль, мотив, предмет, на який спрямована ця діяльність, засоби, за допомогою яких досягається мета, і, зрештою, результат діяльності. Ці компоненти можуть перетворюватися один на одного – у цих перетвореннях і полягає її динаміка. Констатуючою характеристикою практичної діяльності виявляється її предметність. Розвиток її предметного змісту визначає розвиток психічного відображення (образів). При цьому предметністю володіють не тільки пізнавальні процеси, але і вся сфера потреб, мотивів і емоцій [3, с. 65].

Сучасне суспільне життя висуває вимоги до особистості, яка повинна мати такі

характеристики: мобільність, адаптивність, спроможність навчатися впродовж життя, толерантність, критичне мислення та опанування інформаційно-комунікаційними технологіями, передбачає використання людиноцентрованої освітньої моделі, що базується на компетентнісно орієнтованому змісті професійної освіти. У цьому контексті є актуальною проблема набуття індивідуумом ключових компетенцій і фахових компетентностей у процесі професійної підготовки, метою якої в умовах переходу до ринкових відносин є підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних кадрів з високим рівнем професійних знань, умінь, навичок, що відповідають вимогам науково-технічного прогресу й ринковим відносинам, формування в них наукового світосприйняття, творчого мислення.

Висновки

У результаті проведеного дослідження визначено, що діяльність викладача фізичного виховання і спорту у сфері екологічного туризму є багатофункціональною. Специфіка цієї діяльності полягає в тому, що вона спрямована на розширення й поглиблення знань і вмінь студентів, розвиток самостійності, творчої активності, комунікативних якостей, просоціальної поведінки, формування здорового способу життя, що реалізується викладачем через різні форми екологічного туризму (еколого-спортивні, спортивно-оздоровчі, спортивно-розважальні, спортивно-пізнавальні, творчотрудові, культурно-пізнавальні та екскурсійні, конкурсно-ігрові, пригодницькі, видовищно-розважальні, танцювально-розважальні й фольклорні).

Перспективи подальших досліджень полягають у виявленні особливостей формування фахової компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту сфери екологічного туризму вищого освітньо-кваліфікаційного рівня – магістра, формування фахової компетентності майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту засобами інформаційно-комунікаційних технологій, формування фахової компетентності майбутніх фахівців на основі інших теоретико-методологічних підходів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бібік Н. М. Компетентнісний підхід: рефлексивний аналіз застосування Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи: Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В.Овчарук. Київ: К.І.С., 2004. С. 45–50.
2. Кадемія М. Ю. Сучасні методи та інноваційні технології навчання. *Професійно-технічна освіта*. 2004. №2. С. 49–51.
3. Пометун О. Компетентнісний підхід – найважливіший орієнтир розвитку сучасної освіти. *Рідна школа*. 2005. №1. С. 65–69.

УДК 796.011.3:796.015.544

DOI <https://doi.org/10.26661/vznuphed-2663-5925-2019-1-05>

ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ЗАГАРТОВУВАННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Крюков Ю. М., Товстоп'ятко Ф. Ф.

69600, Класичний приватний університет, вул. Жуковського, 70-Б, м. Запоріжжя, Україна
69600, Запорізький національний університет, вул. Жуковського 66, м. Запоріжжя, Україна

kruykov51@gmail.com

Ключові слова:

студенти спеціальних медичних груп, функціональна підготовка, спеціальна фізична підготовка, фізичне навантаження.

Розглядається вплив занять фізичними вправами циклічного характеру, на відкритому повітрі, на функціональну підготовку студентів спеціальних медичних груп.

Одним з найважливіших чинників зовнішнього середовища, в якому живе людина, являється її температура. Організм людини повинен постійно підтримувати тепловий баланс при різних зовнішніх температурах. Для цього його необхідно загартовувати.

З'ясовано, що спільне використання різних засобів фізичного виховання і природних чинників зовнішнього середовища допомагає зберігати і зміцнювати здоров'я людини, покращує діяльність різних органів і систем, підвищує здатність організму протистояти простудним захворюванням, робить позитивний вплив на фізичну і розумову працездатність людини. Показано, що в системі фізкультурної освіти досі не знайшли відображення ті глобальні зміни, які сталися впродовж останніх років в суспільстві і фізичній культурі. Зосереджено увагу на подальшій розробці і вдосконалення дослідження, в яких вирішувалися б питання використання засобів гартування в межах навчального зайняття фізичним вихованням і досліджувався б вплив засобів гартування на організм людини в межах оперативного і поточного контролю.

USE OF TRAINING MEANS OF PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS

Kruykov Yu., Tovstopiatko F.

69600, Classic Private University, Zhukovsky str., 70-B, Zaporizhzhya, Ukraine
69600, Zaporizhzhya national University, Zhukovsky str., 66, Zaporizhzhya, Ukraine

kruykov51@gmail.com

Key words:

students of special medical groups, functional training, special physical training, physical activity.

This article examines the impact of physical exercises of cyclic nature, on the open air, on the functional training of students of special medical groups. One of the most important factors in the environment in which a person lives, is its temperature. The human body must constantly maintain a thermal balance at various external temperatures. To do this, it needs to be tempered. The body undergoes continuous oxidative processes with the release of energy, which eventually turns into heat and transmitted to the environment. In the system of human thermoregulation, nature has created great potential, which allows it to tolerate significant fluctuations in the